

sayfa

8

“Tüm gıda maddelerinde KDV oranı yüzde 1’e çekilmeli”

SON dönemde gıdada üretim maliyetleri artarken, ürün kalitesi de düşüyor. Maliyetlerin artışı ve vatandaşın ekonomik durumunu fırsat bilenler, taklit ve tağşiş ürünleri piyasaya sürüyor. Vatandaş da gerçeğinden ayırt edemediği ve ucuz gördüğü taklit ve tağşiş ürünlere rağbet gösteriyor.

ALPER
ŞAŞMAZ /
ANKARA

GMO Başkanı Yaşar Üzümcü: "Bakanlık en kısa zamanda tağşiş listesi paylaşmalı"

ALPER
ŞAŞMAZ /
ANKARA

SON dönemde gıdada üretim maliyetleri artarken, ürün kalitesi de düşüyor. Maliyetlerin artışı ve vatandaşın ekonomik durumunu fırsat bilenler, taklit ve tağşiş ürünleri piyasaya sürüyor. Vatandaş da gerçeğinden ayrıt edemediği ve ucuz gördüğü taklit ve tağşiş ürünlere rağbet gösteriyor. Konu ile ilgili gazetemize röportaj veren **TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Başkanı Yaşar Üzümcü**, bu tarz ürünlere karşı vatandaşları uyardı. Vatandaşların bildikleri ve güvencilerle firmaların ürünlerini alması gerektiğini ifade eden Üzümcü, başta Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere ilgili diğer bakanlıkların ve yerel yönetimlerin de tağşiş ve taklit ürünlerle ilgili ortak bir çalışma yaparak vatandaşın bu ürünlerden korunması gerektiğini söyledi. Gıda fiyatlarındaki artışa da değinen Üzümcü, tüm gıda maddelerinde KDV oranının yüzde 1'e çekilmesi ve stokçulukla mücadele edilmesi çağrısında bulundu. **TMMOB Gıda**

Mühendisleri Odası Başkanı Yaşar Üzümcü ile yaptığımız röportaj şöyle:

"Gıda fiyatlarındaki yükseliş ile beraber taklit ve tağşiş ürünler piyasaya sürülüyor. Vatandaş da hayat pahalılığı nedeniyle bu ürünlere son dönemde çok fazla rağbet etmeye başladı. Bu konu ile ilgili değerlendirmemiz nedir? En çok hangi gıda ürünlerinde tağşiş ve taklit görülüyor? Tarım ve Orman Bakanlığı eskiden tağşiş yapan firmaların liste halinde kamuoyuna açıklar ve ifşa ederdi. Son dönemde neden bu firmaları açıklamıyor? Sizce devlet gıdada sahtecilik ile mücadelede neler yapmalı? Vatandaş nelere dikkat etmeli ve ne yapmalı?"

"Son zamanlarda etkisini gündelik yaşamımızda yoğun olarak hissettiğimiz yüksek enflasyon, özellikle gıda ürünlerinde yüzde 50'nin üzerinde fiyat artışlarına neden olmaktadır. Halkımızın büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli ve dar gelirli kesimlerin gelirlerinde herhangi bir artış olmamasına karşın, gıda fiyatlarındaki bu olağanüstü yükseliş, gıdaya erişimi her geçen gün zorlaştırmakta, geniş halk kitleleri için gıda güvenliği ve gıda güvenliği tehlikeye girmektedir. Gıda fiyatlarındaki bu

yüksək artış, bir başka sorunu da beraberinde getirmektedir. Halkımız, göreceli ucuz olduğu için merdiven altı üretim denilen, nerede ve ne koşulda ürettiği belli olmayan, büyük oranda taklit ve tağşiş yapılan ve hatta sağlık riski taşıyan gıdalara yönelmektedir. Gıda mühendislerinin çalıştırılmadığı, kayıt dışı üretim yapılan ve yeterince denetlenmeyen bu işletmelerde gıda güvenliğinin sağlanamaması, tüketicilerin hem aldatılmasına hem de sağlık riski ile karşı karşıya kalmalarına sebep olmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığının yayınladığı taklit ve tağşiş gıdalar listesine baktığımızda, özellikle fiyatları yüksek olan et, süt, bal, zeytinyağı gibi gıda ürünlerinde yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Sağlık beyanı (sağlığa faydalı olduğu şeklinde ifadeler) ile satılan ürünler de listeye girmektedir. Bakanlık en son yaklaşık 1 yıl önce taklit tağşiş yapan firmaların listesini yayınlamıştı. Sonrasında konuyla ilgili olarak 16 Nisan 2021 tarihinde "Gıda ve Yemlerde Taklit ve Tağşiş Fikri ve İdari Para Cezalarının Hesaplanmasına Dair Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Mevzuatla taklit ve tağşiş ile ilgili fiili ve idari para cezasının uygulanma usulü belirlenmiş olmasına rağmen bu tarz firma isimleri açıklanmamıştır. Tüketicilerin korunması ve tüketicinin bilgilendirilmesi amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı en kısa zamanda ve sık sık bu listeleri kamuoyu ile paylaşmalıdır. Taklit ve tağşişle mücadelede başta Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere, Maliye Bakanlığı, Sağlık, Sanayi ve Teknoloji, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları ile yerel

yönetimler, belediyelere büyük görevler düşmektedir. Bu konuyla mücadelede her şeyi, her boyutu ile kayıt altına almakla başlayabilirsiniz. Merdiven altı gıda işletmelerinin pek çoğunun belediyeden ruhsatsız, Tarım ve Orman Bakanlığı kaydı veya onayı almaksızın, maliyeden vergi tabelasız, Çalışma Bakanlığı'ndan habersiz ve çalıştırılması zorunlu personelin bulunmadığı usulsüz çalışmalarını hatırlatmak isterim. Kayıt dışı ekonominin üzerine gitmeden bu sorun çözülmez. Tarım ve Orman Bakanlığında çalışan Gıda Kontrol Görevlileri büyük bir özveri ile denetimlerini yapmaktadır. Hatta bu görevlerini yerine getirirken zaman zaman fiziki ve sözlü şiddet ile karşı karşıya kaldıkları bir gerçektir. Bununla birlikte, sayılarının ve teknik altyapılarının yetersizliğinden dolayı etkin bir şekilde ve yeterli miktarda denetim yapılamamakta, sonuç olarak gıda güvenliği tehdit eden gıdaların tüketiciye ulaşmasına engel olunamamaktadır. Denetim hizmetlerinin kalitesi ve etkin sunulabilmesi için ilgili meslek mensuplarının sayısının, özellikle Gıda Mühendisi istihdamının hem saha görevlisi hem de laboratuvar çalışanı olarak artırılması gerekmektedir. Taklit ve tağşiş yapılmış bir gıda maddesini vatandaşın doğrudan ayırt etmesi mümkün değildir. Şüpheli ürünlerin laboratuvar ortamında analiz edilmesi gerekmektedir. Hatta bazıları için özel alet ekipman, cihazlar gerekmektedir. Vatandaşın dikkat edebileceği; ürünün ambalajı üzerinde tavsiye edilen tüketim tarihi, işletmenin isim, adres ve iletişim bilgileri, işletme kayıt veya onay numaraları gibi bilgilerin bulunup bulunmadığına bakmak ve mümkün olduğunca bildiği, güvencileri marka ürünlerini tüketmektir."

"Gıda fiyatlarında yüksek oranda bir artış yaşanıyor. Hemen hemen her gün fiyat etiketleri güncelleniyor. Gıda fiyatlarında önümüzdeki dönemde nasıl bir artış öngörüyorsunuz? Fiyat artışlarının önlenmesi konusunda sizce neler yapılmalı?"

"Eğer kısa zamanda tarımsal üretimde yeterli ve etkili önlemler alınmaz ise gıdaya ulaşmakta daha da zorlanacağımız, gıda egemenliğimizin çok büyük yara alacağı ve gıdada tam anlamıyla dışa bağımlı hale geleceğimize açıktır. Fiyat artışı ve hayat pahalılığı anlamına gelen enflasyon acilen dizginlenmelidir. TL'nin

değer kaybının önüne geçilmesi ve her geçen gün halkın cebindeki paranın erimesine izin verilmemesi, tüm gıda maddelerinde KDV oranı yüzde 1'e çekilmelidir. Gıda maddeleri üretiminde kullanılan temel girdi fiyatları düşük tutularak maliyetler indirilmeli, üretim artışı desteklenmeli ve böylece stokçuluğun önüne geçilmesi sağlanmalıdır. Çiftçilik ve besicilik yapan insanlarımız desteklenmeli, üretimde kullandıkları mazot, gübre, yem gibi girdiler sübvansede edilmeli, emeklerinin karşılığını alarak üretime daha bir istekle sarılmaları sağlanmalıdır. Bu bağlamda küçük aile işletmeleri ve kooperatifler önemli bir fırsat olarak görülmeli, işlevleri ve değerleri artırılmalıdır. Yüksek enflasyon ile iyice kırılan hale gelen yoksul kesimlere, kış aylarında göz önüne alınarak, özel destek programları oluşturularak yardımcı olunmalıdır."

